

Posudek práce:

Jan Boukal, Počátky rodu erbu pŕlměšice. Rytíři z Vřesovic v pozdním středověku,
diplomní práce Ústavu českých dějin FF UK Praha 2015, 229 ss.

Práce se věnuje historii rodu, z něhož vzešel významný husitský hejtman Jakoubek z Vřesovic. Ten je také ústřední postavou první poloviny práce. Druhá se věnuje jeho potomkům až do poloviny 16. století. Vedle chronologického výkladu životních osudů a majetkového vývoje zařadil autor úvahu o stavovském zařazení Vřesovců (jejich tituluře) a vyhodnotil jejich formy reprezentace.

Úvodní kapitoly rekapitulující pramennou základnu a dosavadní bádání dokládají schopnost autora provést širokou heuristiku. Z ní pak vychází jeho detailní představení zpráv o jednotlivých příslušnících rodu z Vřesovic.

Těžiště práce a její síla leží v shromáždění všech dostupných zpráv o Jakoubkovi a příslušnících jeho rodu. Rozsáhlý materiál dává dobrý podklad pro vyhodnocení mimořádné kariéry, kterou Jakoubkovi umožnila revoluční situace. Autor využil získaných informací k charakteristice svého hrdiny jen v omezeném rozsahu. Bylo by možné uvažovat dále o Jakoubkových strategiích, motivacích a provést komparaci s jinými postavami téže doby.

Druhá část práce představila 5 větví rodu Vřesovců, které byly založeny Jakoubkovými vnuky. Zde vystoupilo do popředí několik zajímavých postav, dobově významných politiků. Je přínosem práce, že díky zahrnutí celého rodu do jednoho přehledu vystoupily souvislosti těchto postav s jejich předkem Jakoubkem. Role Vřesovců ve zhruba stoletém panoramatu tak dostalo plastičtější výraz. Cesta z vladycké, resp. rytířské pozice mezi nejpřednější muže Českého království nebyla umožněna jen mimořádnými okolnostmi doby, nýbrž i osobními schopnostmi příslušníků několika generací rodu.

V závěrečné partii se autor pokusil představit komplexně některé otázky spojené s rodem „Jakoubků“. Naznačil roli některých hradů a měst v jejich vlastnictví, nevyužil však v plném rozsahu toho, co si připravil svojí heuristikou. V otázce „rezidencí“ a ve sféře městské problematiky zůstal dlužen tomu, co aktuální bádání o těchto záležitostech, v poslední době bohatě se rozvíjející, nabízí. Vřesovci nevěnovali podle autora reprezentaci svého rodu příliš mnoho úsilí. Jejich postavení reprezentovala především držba hradů a měst. Vztah k městům u jednotlivých Vřesovců by stál rozhodně za samostatné vyhodnocení. Jakou funkci hrála např. privilegia udělená městům? Nakolik to souznělo s dobovými trendy? Zajímavou otázkou by byl také vztah Vřesovců k jejich poddaným. Několikrát je doloženo jejich zastupování na soudu. Tato záležitost by zřejmě vyžadovala specializovaný výzkum. Závěr shrnuje výše zjištěné skutečnosti, neklade si další „nadstavbové“ otázky. Ty by vydaly na pokračování práce.

Přes uvedené připomínky diplomová práce J. Boukala plně splňuje požadavky na atestační práci magisterského stupně. Je dobře strukturovaná, adekvátně užívá poznámkový aparát, je dobře napsaná a je vybavena také obrazovou přílohou, která názorně dokresluje výklad o Vřesovcích. Poskytuje solidní základ pro další bádání o dané problematice shromážděním rozsáhlého pramenného materiálu. Doporučuji ji proto k obhajobě s hodnocením výborně.

PhDr. Blanka Zilyská, Ph.D.,
vedoucí práce

V Praze 21. 5. 2015